

Undervisningsmateriale til I SVANESØEN af Aaben Dans og Odsherred Teater

udarbejdet af Susanne Hansson 2013

Forforståelse

Spot på ord

Grupper

Målet med denne ordleg er at sætte spot på nogle væsentlige og betydningsbærende ord i relation til I SVANESØEN, samt arbejde med elevernes forforståelse og beskrivende sprog.

Ordkortene findes på kopiark 1

- Gå sammen i mindre grupper.
- Læg ordkortene på bordet med bagsiden op.
- Eleverne skiftes til at trække et kort.
- Beskriv for de andre, hvad der står på kortet uden at bruge selve ordet.
- De andre skal nu gætte ordet på kortet.

Individuelt

- Tænk og skriv i 3 minutter med udgangspunkt i følgende:

Ordlegens ord har på forskellige måder noget at gøre med I SVANESØEN. Hvad forventer du dig af teaterforestillingen, når du tænker på disse ord?

I grupper

- Eleverne læser deres hurtig-skriv op for hinanden
Drøft: Var der noget, som I var enige om at forvente jer?

Spot på programmet

Baggrund

Målet er gennem faglig læsning fortsat at arbejde elevernes forforståelse for forestillingens form og indhold.

Programmet for I SVANESØEN kaldes med et fagudtryk for en multimodal tekst, hvilket betyder, at der er brugt flere forskellige repræsentationsformer. Eksempler på repræsentationsformerne er: kropssprog, layout, billede, ord, farver og typografi.

I grupper – multimodaltekst/kommunikation

- Hvilke repræsentationsformer er brugt hvor på programmet til I SVANESØEN?
- Hvilke funktioner har de forskellige repræsentationsformer?
- Giv jeres vurdering af om kommunikationen lykkes?

I par – faglig læsning

Faglig læsning handler ganske enkelt om

- At læse for at lære
- Fokus er faglig viden og indsigt
- Tilegnelse af viden gennem læsning

- Nærlæs programmet afsnit for afsnit. Først præsentationen, derefter de fire citater nederst på siden. Efter hvert afsnit udfyldes to-kolonnenotatet, som findes på kopiark 2
  - Hvad lærte I om I SVANESØEN ved at læse programmet? – I 2-3 minutter formulerer I på skift en kort sætning. Jeg har lært, at I SVANESØEN er...
-

Ind og ned i forestillingen

Det første indtryk

Individuelt

Hvad mener og tænker du efter at have set I SVANESØEN? Skriv videre på sætningerne på kopiark 3 og vær klar til at begrunde dine synspunkter.

I grupper

Læs jeres sætninger højt i gruppen og lad dem være et udgangspunkt for en begyndende fortolkning af stykket.

Drøft fx:

I SVANESØEN handler om? – den konkrete handling

I SVANESØEN drejer sig om? – stykkets tema, motiver, symboler, budskab

Personkarakteristik

Mindre grupper - livsdigte

I forestillingen I SVANESØEN er vores forståelse af og opfattelse af personerne afgørende for, hvordan vi forstår stykket som helhed. Det er derfor væsentligt at komme helt tæt på personerne – faren og datteren. Dette kan gøres ved, at lave et livsdigt. Ordet livsdigt stammer fra det engelske udtryk bio-poem altså et biografisk digt.

Se skabelonen på kopiark 4.

I livsdigtene skærer vi personkarakteristikken helt skarpt til. Vi udtrykker os kun i ganske få ord, det er derfor vigtigt, at det er de helt rigtige ord, som bliver valgt. Derfor er det godt, at I laver livsdigtene i mindre grupper, for det er i virkeligheden i samtalen om, hvad der skal stå i digtene, at I analyserer, fortolker og vurderer de to personer.

I de to livsdigte kommer I ind på både en ydre- og indre personkarakteristik af faren og datteren.

Livsdigte

- Lav et livsdigt for faren og et livsdigt for datteren – brug skabelonen på kopiark 4
- Arbejd med digtenes sproglige udtryk, men husk at indholdet – personkarakteristikkerne af faren og datteren er det vigtigste. Overvej fx følgende: Kan I tilføje rim, enderim eller bogstavrim? Kan I arbejde med digtenes rytme? Kan I tilføje eller slette ord, så jeres udtryk bliver skarpere og mere lyrisk?
- Print digtene og hæng dem op i klassen eller forbered en præsentation.

Præsentation

- I skal nu forberede to præsentationer af digtene og deres stemning
- Vælg de bedste ord fra digtene, sæt dem og billeder, der understreger stemningen, ind i et diasshow (brug fx Powerpoint eller Prezi)
- Vælg musik, der passer til digtene og jeres visuelle præsentationer – musikken kan fx være dele af Tchaikovskys balletmusik til den oprindelige ballet Svanesøen eller det kan være Fredrik Lundins egen musik til I SVANESØEN, som findes på <http://www.odsherredteater.dk/?site=1&side=2&id=369> eller fås ved henvendelse til Joan Stræde på joan@odsherredteater.dk . I kan også vælge noget helt tredje musik, som passer godt til jeres livsdigte. (brug fx Youtube.com)
- Øv jer i at læse digtene smukt op eller indtal det, som en del af præsentationerne.

I klassen

- Vis jeres print af digtene eller jeres præsentationer for hinanden
- Drøft forskelle og ligheder i jeres opfattelser af de to personer, deres motiver, følelser og handlinger.

Intertekstualitet

En hvilken som helst tekst eller i dette tilfælde teaterforestilling er som en form for et rum, et rum der ligger mellem andre allerede eksisterende tekster eller forestillinger (heraf navnet *intertekstualitet*). I den nye tekst rum kan andre tekster mødes og på forskellig vis interagere med hinanden og derved skabe en ny tekst/forestilling.

Den nye tekst skaber nye stemninger, meninger, budskaber og gør måske det ældre aktuelt på ny (heraf navnet *intertekstualitet* – *aktualitet*).

I SVANESØEN tager sit afsæt i den berømte ballet Svanesøen fra 1873. I SVANESØEN rummer i sit udtryk og indhold en tydelig genlyd af den gamle ballet, men kommer alligevel et helt andet sted hen. Den onde troldmand Von Rathbart fra den oprindelige ballet er blevet til en nutidig far og installationskunstner.

Ved at gå på jagt i sammenhænge og forskelle mellem den oprindelige ballet og forestillingen I SVANESØEN åbnes der for fortolkninger og oplevelser.

Individuel skriftlig opgave - essay

- Læs om handlingen til den oprindelige ballet på bilag 1.
- Se klip fra balletten på www.youtube.com – lyt til musikken, se dansen, oplev personerne.
- Skriv et essay, hvor i du reflekterer over dine overvejelser og indtryk i forbindelse med forestillingen I SVANESØEN og den oprindelige ballet Svanesøen.

I begge forestillinger er kærlighed, relationer og svaner centrale. Disse temaer/ord skal derfor indgå i dit essay.

Kom ind på de intertekstuelle referencer mellem de to forestillinger – Hvad siger de dig? Hvad siger de os?

- Giv dit essay en titel.

Spot på genren – hvad er et essay?

Et essay skrives på to planer:

Personlige plan – et essay tager udgangspunkt i egne oplevelser, følelser, erfaringer og overvejelser. Her bruges jeg-formen.

Reflekterede plan – Emnet bredes ud og går fra at være noget personligt til noget mere generelt og filosofisk. Her bruges man-formen.

Et essay skrives i et sanseligt sprog og uden fast komposition:

Komposition: Springende form, tankerække, associationer

Sprog: Sanseligt, billedsprog, sammenligninger, generaliseringer

Et Essay udfordrer læserens holdninger og synspunkter

Ud af forestillingen

Disse opgavers mål er at sætte fokus på forestillingens slutning – Hvad sker der? Hvilke valg har personerne truffet eller netop ikke truffet? Hvad betyder slutningen for jeres oplevelse af stykkets handlinger og budskaber?

Individuelt – sms-dialog

- Forestil dig, at du er datteren, skriv en sms, hvor du forklarer faren, hvad du tænker. Brug gerne dit almindelige sms sprog med fx smileys og forkortelser
Begynd sådan her:

Hey 😊– det her er vigtigt for mig fordi ...

- Send din sms til en fra klassen – alle skal sende og modtage en sms.
- Læs den sms, som du har modtaget op i grupper
Drøft både indhold og den sprogelige form i sms'en.

Grupper - videodagbog

I forestillingen er datteren stille. Hun udtrykker sig gennem kroppen med dans og bevægelser.

Faren taler i monologer og i det, som han tror, er dialoger. I sin videodagbog taler han også, men nu giver vi taletid til datteren.

- Lav en videodagbog på 3 minutter, hvor datteren sætter ord på sine tanker, følelser og eventuelle beslutninger.
Tag gerne udgangspunkt i de overvejelser, som I hver især havde, da I sendte jeres sms. Datteren skal i videodagbogen referere til konkrete situationer i forestillingen. Vælg en ting, et stykke tøj, et billede eller noget helt andet, som hun sidder med, mens hun taler. Den ting, som I vælger, skal have en symbolsk betydning for jeres oplevelse af stykkets slutning.
Brug kameraet i jeres mobiltelefoner til at filme med, hvis I får brug for at redigere, kan I fx bruge programmerne imovie eller movie maker.
- Vis jeres videodagbog for klassen. Drøft forskelle og ligheder i jeres opfattelse af datterens situation.
- Drøft, hvordan farens sidste videodagbog ville se ud.

Individuelt - lynanmeldelse

- Giv I SVANESØEN stjerner – der kan gives fra 0-6
- Skriv en kort begrundelse for dit valg
- Klassens stjerner og begrundelser samles eventuelt i et dokument og sendes til Odsherred Teater joan@odsherredteater.dk

